

ØKONOMI I IKAST-BRANDE KOMMUNE

v./ Teknik- og Stabsdirektør
Kenneth Jensen

INDHOLD

1. Indledning og rammer
2. Det kommunale budget
3. Anlæg
4. Finansielle forhold
5. Styring og opfølgning

1. INDLEDNING

- Kommunen forvalter indtægter fra skatter og tilskud
- Skal finansiere kommunal service og anlæg
- MEN stramme tøjler mht. indtægter og rammer for service og anlæg
- KLs rolle

Aftale om kommunernes økonomi for 2026

1. Indledning

Økonomiaftalen mellem regeringen og KL er indgået i en alvorlig tid. Danmark står således i de kommende år over for flere store udfordringer. Krigen i Ukraine og den ekstraordinære sikkerhedspolitiske situation betyder, at en større del af samfundets ressourcer skal gå til forsvar og sikkerhed. Det skal bidrage til at sikre tryghed for, at Danmark og vores allierede kan forsvare sig, når der er krig i Europa. Vores fælles velfærdssamfund er en vigtig forudsætning for de styrkepositioner, vi har i Danmark. I den usikre tid, som Danmark og Europa befinder sig i, er det derfor vigtigt, at vi også i fremtiden har et stærkt velfærdssamfund. Her spiller kommunerne en central rolle i at udvikle velfærden og understøtte trygheden i en usikker tid.

Tabel 1**Balance for kommunerne i 2026**

Mia. kr., 2026-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	336,8
Aktivitetsbaseret medfinansiering	26,7
Overførsler	114,7
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	22,3
Øvrige udgifter	1,2
Udgifter i alt	501,8
Skatteindtægter	-396,4
Bloktilskud mv.	-103,9
<i>Heraf betinget bloktilskud</i>	-4,0
Øvrige indtægter	-7,1
Indtægter i alt	-507,4

Økonomiaftalen

- Mere end styring på økonomiske rammer
- Politiske prioriteringer styres på aftaler og puljer
- Ex: normeringer og cybersikkerhed

2. DET KOMMUNALE BUDGET

- Kommunens budget
"oversætter" økonomiaftalen
- Tre hovedopgaver:
 - 1. Den finansielle opgave
 - 2. Den bevillingsmæssige opgave
 - 3. Den informative opgave

5.2 Formkrav til budgettet

Der er fastsat en række bestemmelser om, hvordan de kommunale budgetter skal opstilles, hvilke poster de skal omfatte m.v. Disse formkrav skal ses i sammenhæng med de forskellige opgaver, som budgettet skal løse. Der skelnes i reglen mellem den finansielle opgave, den bevillingsmæssige opgave og informationsopgaven.

Den finansielle opgave

At budgettet har en finansiell funktion vil sige, at budgettet ikke alene indeholder en oversigt over kommunens udgifter, men også en angivelse af, hvordan de samlede udgifter skal finansieres. Budgettet er således udtryk for en samlet afvejning af udgiftsønsker over for skatteudskrivning og de øvrige indtægtsmuligheder. Kommuneskatten kan ikke sættes op i løbet af året, og der er ligeledes fastsat restriktioner vedrørende kassekredit og lånoptagelse. Budgettets finansielle funktion spiller derfor en mere central rolle for kommunerne, end det f.eks. er tilfældet i private virksomheder.

Den bevillingsmæssige opgave

Ifølge den kommunale styrelseslovs § 40, stk. 1, angiver de poster på årsbudgettet, hvortil kommunalbestyrelsen ved budgetvedtagelsen har taget bevillingsmæssig stilling, den bindende regel for næste års kommunale forvaltning.

Bevillingsangivelsen i budgettet er således udtryk for den af kommunalbestyrelsen vedtagne fordeling af de økonomiske ressourcer mellem de forskellige kommunale opgaveområder. Budgettet angiver dermed størrelsen af det spillerum, der er overladt til udvalgene og til forvaltningen og institutionerne, når de i årets løb skal foretage økonomiske dispositioner på kommunens vegne.

Den informationsmæssige opgave

Budgettet retter sig som informationskilde mod kommunens borgere, leverandører, ansatte med flere samt mod de centrale myndigheder. De centrale myndigheder indsamler budgetdata med henblik på at opgøre det samlede ressourceforbrug i den kommunale sektor. Det er bl.a. med henblik på denne dataindsamling, at der er indført fælles konteringsregler, som er obligatoriske for alle kommuner.

Som et særligt aspekt af informationsopgaven indgår, at budget og budgetforslag skal være velegnede redskaber for politikerne i forbindelse med beslutninger om den økonomiske prioritering. Denne prioriteringsopgave er bl.a. søgt tilgodeset ved, at kontoplanen så vidt muligt er opbygget, så beløb til sammenhængende formål optræder samlet.

DET KOMMUNALE BUDGET

1. Alle udgifter skal finansieres af alle indtægter hvert år for sig, gælder også anlæg. Dvs. udgiften til investeringer afholdes straks og ikke via afskrivninger over flere år.
2. Der kan som hovedregel kun afholdes udgifter der er bevilget af Byrådet, enten ved budgetvedtagelsen eller i løbet af året
3. Tjener til information af borgere, leverandører, centrale myndigheder og byrådets politikere m.fl.

BASISBUDGET 2026

Ikast-Brande
Kommune

Materiale til Budget 2026-2029

Basisbudget

Ikast-Brande Kommune
Økonomiafdelingen
20. august 2025

1. Budgetbog

Ikast-Brande
Kommune

Materiale til Budget 2026-2029

Forslag til drifts- og anlægsbudget

Ikast-Brande Kommune
Økonomiafdelingen
20. august 2025

2. Budgetbog

DET KOMMUNALE (DRIFTS)BUDGET

Budgettets indtægter og udgifter:

Indtægter:

- Skatter, udligning og bloktilskud
- Aftalen mellem regeringen og KL sætter rammen

Udgifter:

- De store velfærdsområder
- Andre områder

I hele tusinder

A. DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE

Indtægter

Skatter	-2.366.530	-2.583.049	-2.603.689	-2.703.695
Generelle tilskud m.v.	-1.029.105	-929.510	-983.968	-1.021.607
Indtægter i alt	-3.395.635	-3.512.559	-3.587.657	-3.725.302

(ekskl. forsyningsvirksomhed)

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget	969.571	968.277	972.795	975.654
Arbejdsmarked-, Psykiatri- og Handicapudvalget	1.127.522	1.129.512	1.129.512	1.129.512
Sundheds- og Ældreudvalget	668.248	678.308	694.183	701.513
Udviklings- og Erhvervsudvalget	111.436	111.436	111.436	111.436
Økonomi- og Planudvalget	345.743	341.250	339.911	341.031
Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget	7.627	7.502	7.502	7.502
Driftsudgifter i alt	3.230.147	3.236.285	3.255.339	3.266.648
Løn- og prisreserver		104.104	212.766	329.911
Driftsresultat før finansiering	-165.488	-172.170	-119.552	-128.743
Renter mv.	5.714	5.714	5.714	5.714
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-159.774	-166.456	-113.838	-123.029

Anlægsudgifter

Anlægsudgifter i alt	0	0	0	0
(ekskl. forsyningsvirksomhed)				
Salg af jord	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Køb af jord inkl. byggemodning	20.000	20.000	20.000	20.000
Jordforsyning i alt	0	0	0	0

Resultat af det skattefinansierede område	-159.774	-166.456	-113.838	-123.029
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

B. FORSYNINGSVIRKSOMHEDER

Drift (indtægter - udgifter)	-3.817	-3.817	-3.817	-3.817
Anlæg (indtægter - udgifter)	1.000	1.000	1.000	1.000
Resultat af forsyningsvirksomheder	-2.817	-2.817	-2.817	-2.817

C. RESULTAT I ALT (A+B)	-162.591	-169.273	-116.655	-125.846
--------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

FINANSIERINGSOVERSIGT

Ændring af likvide midler

Resultat i alt	-162.591	-169.273	-116.655	-125.846
Optagne lån (langfristet gæld)	-20.300			
Afdrag på lån (langfristet gæld)	50.658	51.404	52.317	39.461
Øvrige finansforskydninger	-4.944	-4.944	-4.944	-4.944

Ændring af likvide aktiver	-137.177	-122.813	-69.282	-91.329
-----------------------------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------

Anm.: Positive tal angiver udgift. Negative tal (-) angiver indtægt.

A. DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE

Indtægter

Skatter -2.366.530

Generelle tilskud m.v. -1.029.105

Indtægter i alt -3.395.635

(ekskl. forsyningsvirksomhed)

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget 969.571

Arbejdsmarked-, Psykiatri- og 1.127.522

Handicapudvalget

Sundheds- og Ældreudvalget 668.248

Udviklings- og Erhvervsudvalget 111.436

Økonomi- og Planudvalget 345.743

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 7.627

Driftsudgifter i alt 3.230.147

Løn- og prisreserver

Driftsresultat før finansiering -165.488

Renter mv. 5.714

Resultat af ordinær driftsvirksomhed -159.774

Anlægsudgifter

Anlægsudgifter i alt 0

INDTÆGTER

- Begrænset (lokal) indflydelse på indtægtssiden
- Snævre rammer for skattestigninger
- Udligningsreformer på vej – generelt og konkret på selskabsskat

DRIFTSUDGIFTER

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget	969.571
Arbejdsmarked-, Psykiatri- og Handicapudvalget	1.127.522
Sundheds- og Ældreudvalget	668.248
Udviklings- og Erhvervsudvalget	111.436
Økonomi- og Planudvalget	345.743
Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget	7.627
Driftsudgifter i alt	3.230.147
Løn- og prisreserver	
Driftsresultat før finansiering	-165.488
Renter mv.	5.714
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-159.774

Bevillingsoversigt DRIFT basisbudget

2026 2027 2028 2029

20 Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget	969.571	968.277	972.795	975.654
01 Dagtilbud til børn 0-5 år	255.081	256.741	255.812	256.957
02 Børn og unge 6-18 år	500.276	497.870	503.317	505.031
03 Familier og børn med særlige behov	147.341	147.050	147.050	147.050
04 Fritid, idræt og kultur	66.873	66.616	66.616	66.616
30 Arbejdsmarked-, Psykiatri- og Handicapudvalget	1.127.522	1.129.512	1.129.512	1.129.512
05 Overførselsindkomster	850.012	850.012	850.012	850.012
06 Psykiatri og handicap (voksne)	277.510	279.500	279.500	279.500
40 Sundheds- og Ældreudvalget	668.248	678.308	694.183	701.513
07 Sundhed	215.129	215.210	215.294	215.375
08 Ældre	453.119	463.098	478.889	486.138
50 Udviklings- og Erhvervsudvalget	111.436	111.436	111.436	111.436
09 Miljø	3.286	3.286	3.286	3.286
10 Byer og landsbyer	9.437	9.437	9.437	9.437
11 Infrastruktur og kollektiv trafik	91.846	91.846	91.846	91.846
12 Erhvervsudvikling	6.867	6.867	6.867	6.867
60 Økonomi- og Planudvalget	345.743	341.250	339.911	341.031
14 Borgerservice, administration og politisk organisation	333.176	328.927	327.206	328.326
15 Redningsberedskab	12.567	12.323	12.705	12.705
70 Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget	3.810	3.685	3.685	3.685
16 Natur og bæredygtighed	7.612	7.487	7.487	7.487
17 Forsyning	-3.802	-3.802	-3.802	-3.802
Total	3.226.330	3.232.468	3.251.522	3.262.831

Tabel 1.2: Index-tal fordelt på politikområder Regnskab 2024

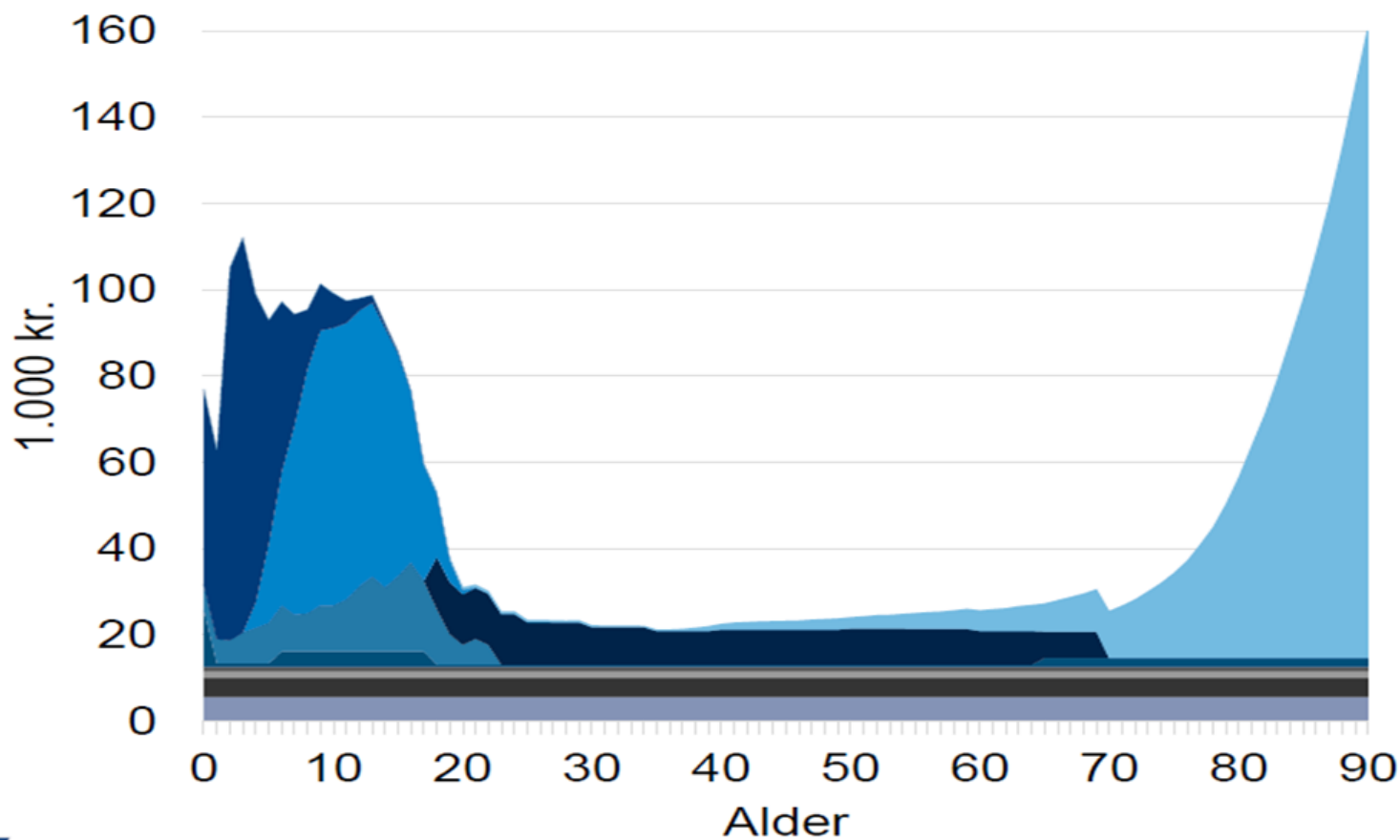
Politikområde	Regnskab 2024		Regnskab 2024		Index R-24	Index R-23	Index R-22	Index R-21
	Hele landet	IBK	Hele landet	IBK	IBK i ft. Hele landet	IBK i ft. Hele landet	IBK i ft. Hele landet	IBK i ft. Hele landet
drift og refusion i 1.000 kr.								
1 Dagtilbud til børn 0-5 år	33.958.303	239.941	92.935	87.410	94	95	91	89
2 Børn og unge 6-17 år	64.887.649	481.620	83.670	76.936	92	93	93	94
3 Familier og børn med særlige behov (0-17 årige)	24.889.534	131.985	21.815	14.657	67	68	68	73
4 Fritid, idræt og kultur	11.212.344	62.827	1.871	1.461	78	75	77	79
5 Overførselsindkomster (18-64 årige)	102.941.917	754.261	28.582	30.416	106	106	103	103
6 Handicap og psykiatri (voksne) (18-64 årige)	35.177.938	232.722	9.767	9.385	96	100	98	92
7 Sundhed	31.162.982	203.240	5.200	4.726	91	91	92	91
8 Ældre (65-99+ årige)	58.402.653	391.847	46.715	42.564	91	96	90	90
9 Miljø	424.053	3.463	71	81	114	99	125	109
10 Byer og landsbyer	1.541.724	1.841	257	43	17	0	4	54
11 Infrastruktur og kollektiv trafik	10.829.062	87.568	1.807	2.036	113	114	90	114
12 Erhvervsudvikling	1.191.312	5.634	199	131	66	67	72	73
13 Økonomi								
14 Borgerservice, adm. og pol. org.	46.809.323	276.461	7.811	6.428	82	82	86	82
15 Redningsberedskab	1.732.898	10.130	289	236	81	85	86	86
16 Natur og Bæredygtighed	686.433	6.303	115	147	128	164	158	176
17 Forsyning	-374.182	-5.031	-62	-117	187	532	240	-96
I alt	425.473.941	2.884.813	70.998	67.075	94	95	94	94
Finansiering	-453.485.111	-3.089.322	-75.672	-71.830	95	94	94	96

Tabel 2.1: Befolkningstal i udvalgte aldersintervaller

Alders- intervaller	Indbyggertal 1.10.2024		Index 2025	Index 2024	Index 2023	Index 2022
	Hele landet	IBK	IBK ift. hele landet	IBK ift. hele landet	IBK i ft. Hele landet	IBK i ft. Hele landet
0-5 år	366.118	2.752	105	103	102	101
6-17 år	776.474	6.275	113	113	113	113
0-17 år	1.142.592	9.027	110	110	110	109
18-64 år	3.600.555	24.788	96	96	96	96
65-99+ år	1.246.838	9.167	102	102	103	103
0-99+ år	5.989.985	42.982	100	100	100	100

Demografi

Serviceudgifter efter alder

3. Anlæg

ANLÆG

Kort intro til bygningsmassen / omfang m.m.

Kommunen har 457 bygninger fordelt på 133 adresser, i alt ca.
220.000 m²

Anlægsbehov?

Finansiering

Aktivitetsniveauet (historisk og aktuelt)

Leje i stedet for at eje?

ANLÆG

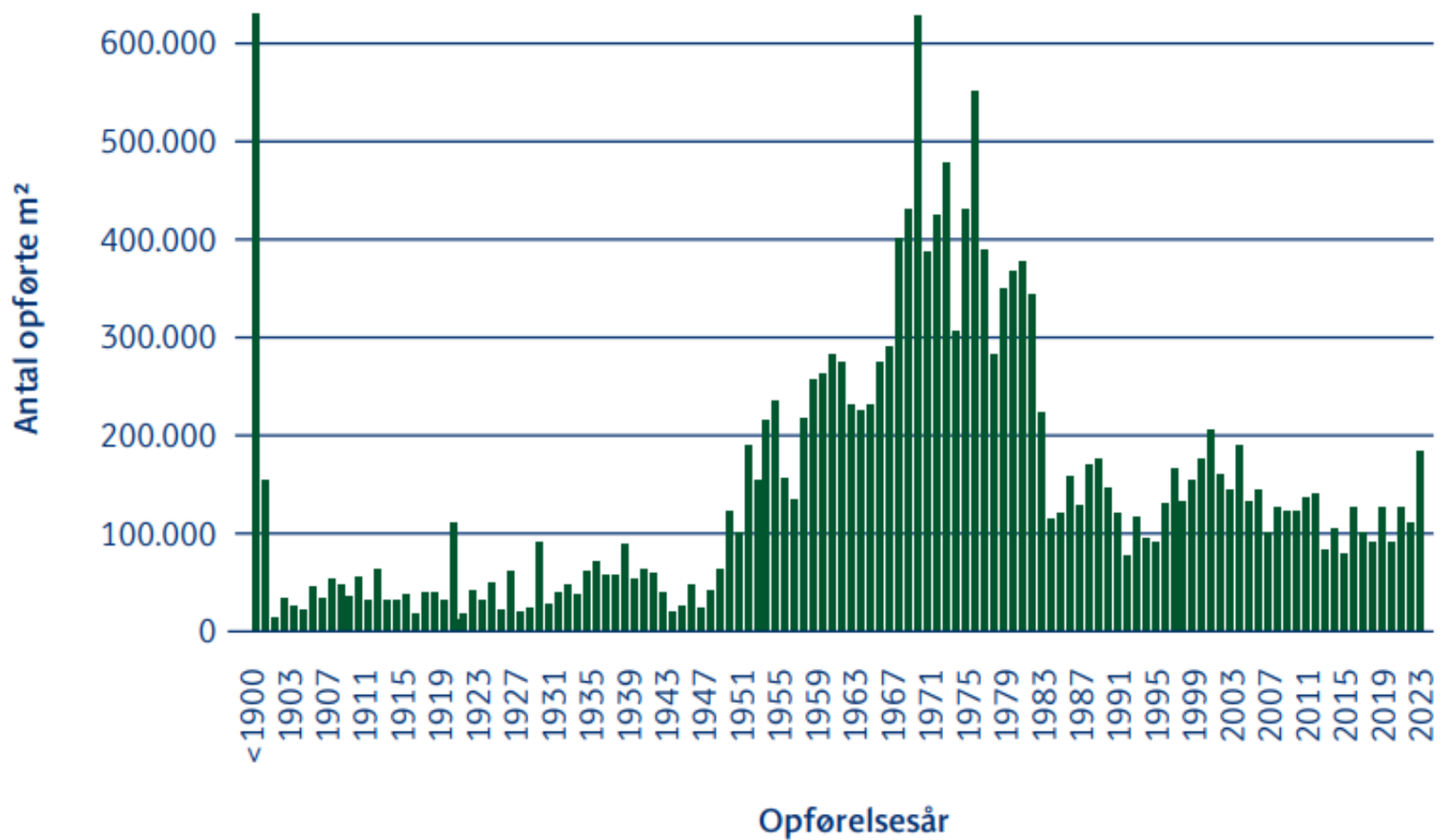
- LEJE ELLER EJE?
- FINANSIERING
- DEPONERING VED LEJE

ANLÆG

- I FORRIGE BYRÅDSPERIODE HAVDE VI ANLÆG FOR 575 MIO.KR.
- I INDEVÆRENDE 400 MIO. KR.
- AMBITIONEN HAR VÆRET 50 MIO. KR. ÅRLIGT – MED MULIGHED FOR MERE!

Anlægsforslag budget 2026-2029

		Anlægsudgift			
	Igangsatte anlæg fra 2025 med budget i overslagsår (1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029
B-01	Dagtilbud i Nordbyen	9.000	22.000	23.000	
B-02	Skolerenovering Engesvang/Ejstrupholm	20.000	20.000		
B-03	Nordre skole, rent brugsvand	3.500			
B-04	Sammen om skolen *)				
B-05	Pulje til Fritidsområdet	400	400	400	
B-06	Bellisbo	20.300			
B-07	Flytteudgifter, Bellisbo	1.500			
B-08	Opgradering af elevatorer	500	500		
B-09	Bygningsvedligeholdelsespulje	3.000	3.000	3.000	
B-10	Pulje til ABA anlæg, alle ejendomme	2.000	2.000	2.000	
B-11	Rendestensbrønde - udskiftning ved kloakrenoveringer	1.000	1.000	1.000	
B-12	Allé træer	800	800		
B-13	Cykelstipulje	2.000	2.000	2.000	
B-14	Midtbyssamarbejdet Ikast, Strøgcenter etape 2 - medfinansiering	2.500	2.500	2.500	
B-15	Anlægspulje - fortovsrenoveringer	1.000	1.000	1.000	
B-16	Anlægspulje broer	1.000	1.000	1.000	
B-17	Forbindelsesvej Brande Syd / strukturplan	2.000	2.000		
B-18	Trafiksikkerhedspuljen	2.000	2.000	2.000	
B-19	Hærvejen, medfinansiering	2.500	2.500	2.500	
B-20	Borgerbudgettering	800	800		
B-21	Økonomi- og Planudvalget	8.350	7.750	34.850	
B-22	Pulje til byrådet	1.900	3.300	24.400	
B-23	Eventpulje	450	450	450	
B-24	Masterplan for administrative bygninger, udgifter **	1.200	10.000	10.000	
B-25	Masterplan for administrative bygninger, indtægter	- 4.000	- 6.000		
B-26	Klimaindsatser DK2020	2.500	2.500	2.500	
B-27	Pulje, forsyning	1.000	1.000	1.000	
	Sum	87.200	82.500	113.600	0

4. FINANSIELLE FORHOLD

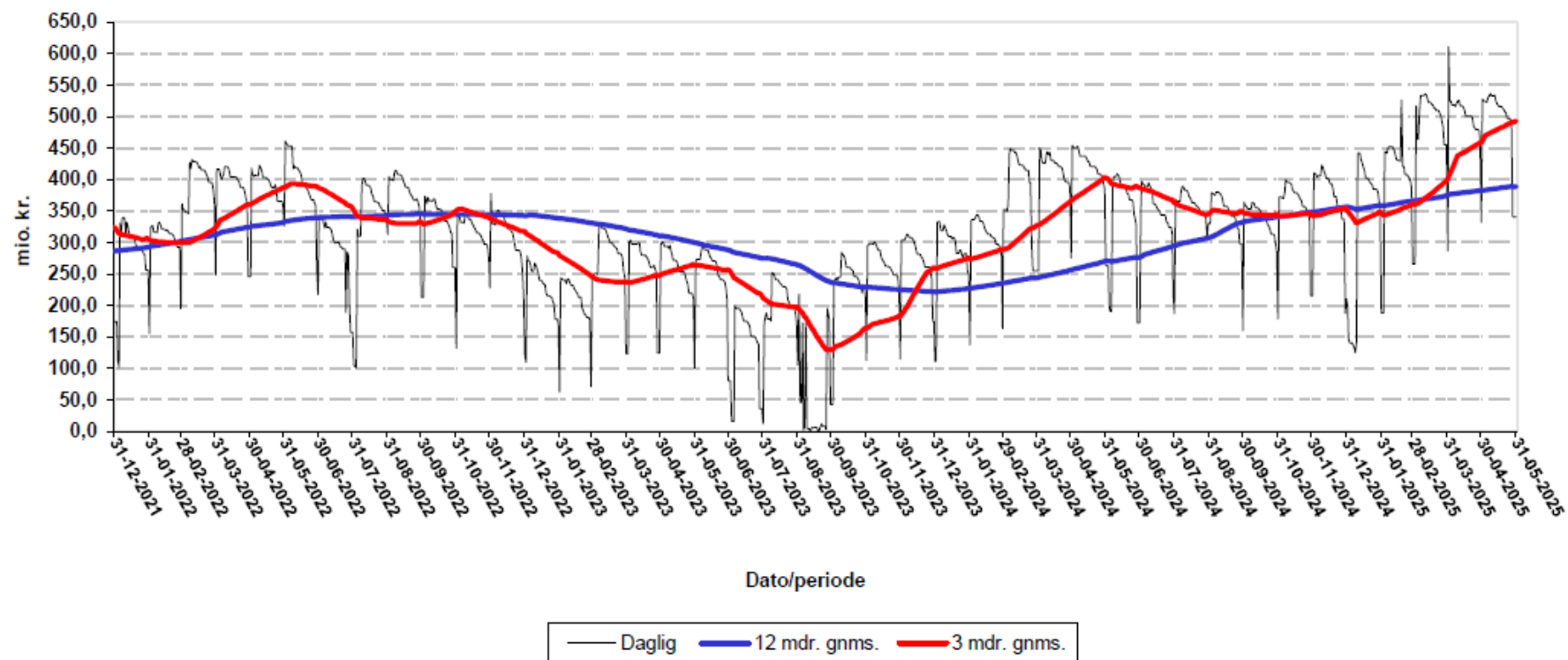
- Om gæld og gældsætning
- Kommunens likviditet

LIKVIDITET

- LIKVIDITET KASSEKREDITREGLER
12 MDR. GENNEMSNIT ca. 400
MIO. KR.
- LÅNEOPTAGELSE til BELLISBO
INDREGNET (20 MIO.KR)
- AFDRAG PÅ GÆLD DE KOMMENDE
(FÅ) ÅR CA. 45 MIO. KR.

LIKVIDITET

Udvikling i Ikast-Brande Kommunes likvide midler 2022 - 2025 (mio. kr.)

Denmark	11.663	-
Randers	11.663	-
Rebild	11.677	▼
Mariagerfjord	11.896	▲
Varde	11.897	▲
Aalborg	11.997	▼
Assens	12.055	▲
Aabenraa	12.106	-
Ikast-Brande	12.300	▲
Langeland	12.428	▲
Haderslev	12.545	▼
Dragør	12.594	▲
Horsens	12.655	▲
Slagelse	12.773	-
Kolding	12.875	▲
Aarhus	12.883	▼
Egedal	13.064	▼
Lejre	13.069	▲
Lemvig	13.262	▼
Esbjerg	13.305	-
Allerød	13.852	-
Rebild	12.070	▲

Skanderborg	8.490	▼
Lejre	8.382	▲
Frederikssund	8.358	▲
Esbjerg	8.312	▼
Næstved	8.246	▼
Samsø	8.208	▼
Ikast-Brande	7.790	▲
Holbæk	7.538	▲
Køge	7.476	▼
Favrskov	7.450	▼
Glostrup	7.010	▼
Allerød	6.603	▲
Sorø	6.364	▲
Frederikshavn	6.321	▲
Nordfyns	6.273	▲
Syddjurs	6.234	▲

5. STYRING OG OPFØLGNING

- Rammen er sat i Økonomiaftalen KL/Stat
- Lokale politikker og budget (*retning*)
- Budgetproceduren (*planlægning*)
- Løbende budgetopfølgninger (*kontrol med udførelsen*)

Økonomisk politik

for Ikast-Brande Kommune

2020 – 2023

Formålet med den Økonomiske politik

Formålet med at have en økonomisk politik er, at fastlægge de overordnede rammer for Ikast-Brande Kommunes økonomiske styring og den økonomiske politik udgør således fundamentet for kommunens økonomiske styring.

Den økonomiske politik opstiller pejlemærker for den økonomiske styring med afsæt i visionens grundforudsætning om en stabil og robust økonomi.

Den økonomiske politik behandles en gang i en valgperiode. Politikken skal derfor understøtte den politiske budgetproces via overskuelige pejlemærker, der kan styres efter. Endelig skal den økonomiske politik også udstikke rammerne for borgmesterens forslag til et budget i balance.

Mål for den Økonomiske politik

Det er byrådets mål, at:

1. Der skal løbende være balance i kommunens økonomi

Det betyder at, Resultatet af den ordinære drift på det skattefinansierede område skal vise et overskud, der som minimum finansierer afdrag på lån samt anlægsinvesteringer, som ikke kan lånefinansieres.

4. Et årligt skattefinansieret anlægsniveau på 50 mio. kr. brutto ekskl. jordforsyning

Der er beregnet et anlægsniveau på 80 mio. kr. årligt, for at sikre fornyelse og vedligeholdelse af aktivmassen. Når det i den økonomiske politik anbefales kun at afsætte 50 mio. kr. årligt til anlægsinvesteringer skal dette ses i lyset, at der i perioden 2018-2021 er anvendt gennemsnitligt 144 mio. kr. pr. år.

Anlægsinvesteringerne kan overstige 50 mio. kr. såfremt der er indtægter fra selskabsskatter der kan finansiere et højere anlægsniveau og/eller det kan finansieres ved et kassetræk.

10. Tilstrækkelig robusthed i budgettet opnås ved puljer som værn mod usikkerhed

Der er grund til at forvente, at der på forskellige områder også i fremtiden kan ske en uforudset økonomisk udvikling. Økonomisk stabilitet kræver derfor forudseenhed.

For at få tilstrækkelig robusthed i budgettet, så ufinansierede tillægsbevillinger kan undgås, budgetterer byrådet med puljer som værn mod usikkerhed.

Ikast-Brande
Kommune

**Procedure for
budget 2022-2025**

Styring og opfølgning på økonomien

- Årshjulet sikre løbende opfølgning
- Budgetproceduren aftales i Byrådet ved årets begyndelse
- Løbende Budgetopfølgninger,
 - skal sikre at forudsætningerne for budgettet overholdes og der ikke afholdes udgifter og indtægter uden bevilling,
 - sker pr. 31/3, 30/6, 30/9,
 - følges af et usikkerhedsnotat

Styring og opfølgning på økonomien

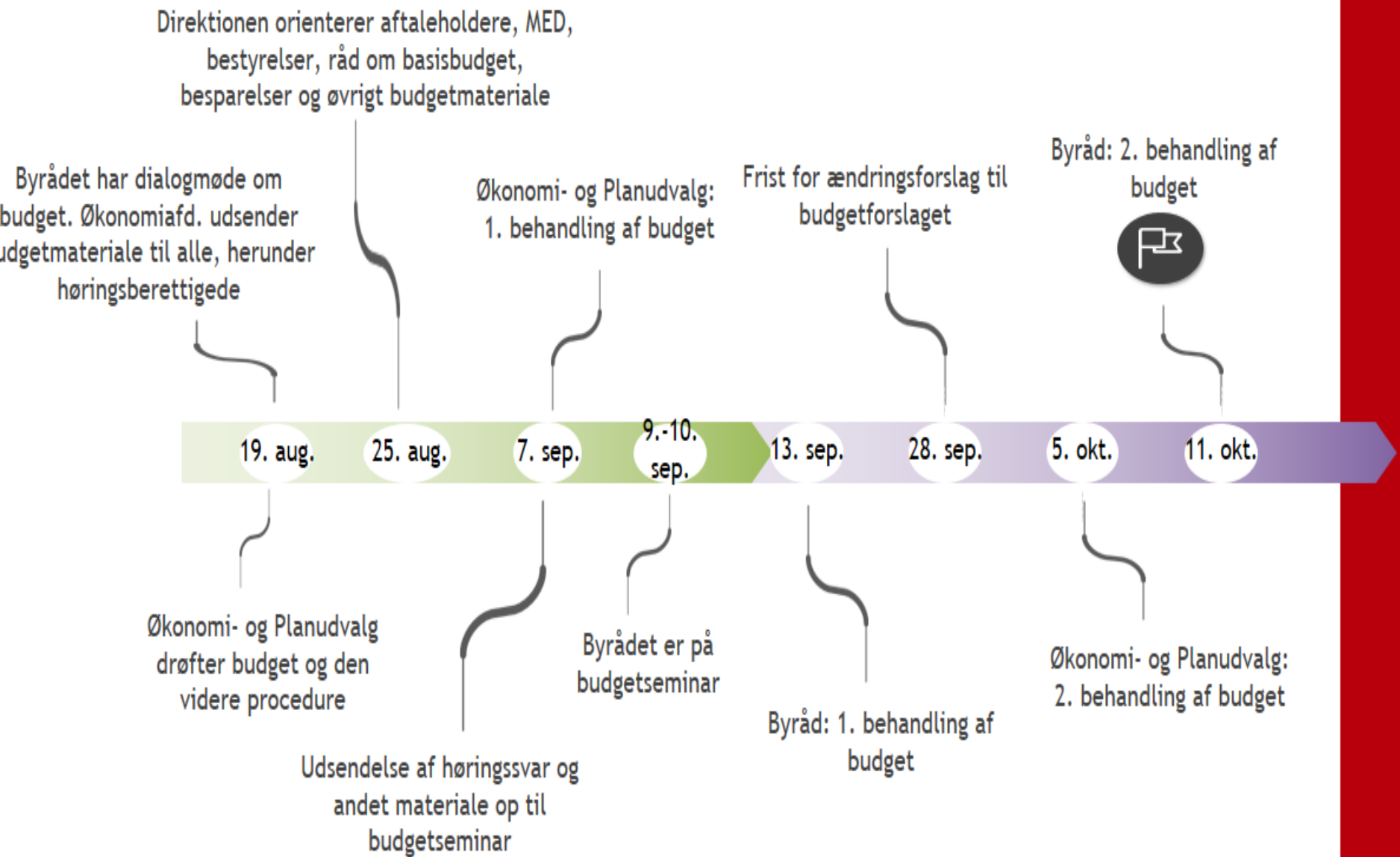
- Proceduren står på den øko. Politik og seneste vedtagne budget
- Budgetproceduren sigter mod budgetlægningen for det følgende år (og overslagsår)

basisbudgettet

- Der udarbejdes et basisbudget, der forelægges byrådet i august måned.
- Byrådet tager stilling til basisbudgettet samt forslag til ændringer på budgetseminaret i september
- Byrådet beslutter det nye budget i oktober

basisbudgettet

- Basisbudgettet bruges til at give overblik og sendes i høring hos interessenter (MED, lokalråd m.fl.)
- Budgetbog 1 er også udvidelsesønsker til drift og anlæg
- Indgår sammen med høringssvar og bemærkninger som afsæt til byrådets budgetseminar

BUDGETFORHANDLINGER

- 11. OG 12. SEPTEMBER 2025
- AFSÆT I BASISBUDGETTET OG BORGMESTEREN OPLÆG
- DRIFTBUDGETTET OG ANLÆGSBUDGETTET SENDES HEREFTER I HØRING – ENDLIG VEDTAGELSE I OKT.

